

VOJNI INVALID

GLASILO UDRUŽENJA

VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE S.H.S. IZVRŠNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15. v mesecu. — Posamezna številka 1 Din. Naročnina mesečno 2 Din. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica.

Redni občni zbor

Izvršnega odbora Udruženja vojnih invalidov
kraljevine SHS v LJUBLJANI

se vrši

v četrtek, dne 25. marca 1926

točno ob 9. uri dopoldne v dvorani Mestnega doma
v Ljubljani, Krekov trg.

Dnevni red:

1. Otvoritev in konstituiranje obč. zbora.
2. Poročilo uprave.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Absolutorij.
5. Proračun.
6. Taktika in reorganizacija.
7. Volitve.
8. Slučajnosti.

Do aktivnega sodelovanja na občnem zboru imajo pravico samo delegati podružnic ali njih namestniki, ki so bili za to izvoljeni na podružniških občnih zbora. Izkazati se morajo s pooblastili podružnic, podpisanimi od predsednikov in tajnikov ali njih namestnikov. Delegatske ankete ne bo. Oddaljeni delegati, ki reflektirajo na prenočišča, naj se pravočasno javijo.

Delegatom na občni zbor.

Spet zbiramo v delovni se zbor,
na občni zbor »Izvršnega odbora«,
da zbrani spet pregledamo bilanco
uspehov in porazov »Udruženja«...
Leto dni — to pač je kratka doba,
a koliko je bilo trudov in napora,
koliko zatajevanja, grenkih besedi
in koliko — razočarovanja...
Vse to je prešlo — leto dni —...
Prišli ste Vi,
tovariši, od vseh strani
Slovenije in domačije...
Prišli ste sem, da spet enkrat
o naših težnjah glasno govorimo,
da vašo slišimo besedo,
kaj prav smo delali, kaj opustili
in čemu nismo bili kos?!...
Da slišimo iz Vaših ust
pohvalo, grajo za vse delo naše
nesebično...

V Ljubljani beli, kamor ste prispeli,
prisrčen Vam pozdrav —
in »Dobrodošli«...
Prinašate pozdrav nam od trpinov,
ki so poslali Vas od vseh strani?...
Tu, evo, roke naše Vam v objem,
pozdrav naš Vam in vsem!...
Obilo dela čaka Vas ta dan,

obilo treba rešiti problemov,
začrtati bo treba smer za leto dni,
utrditi bo treba se za nove borbe,
za zakon naš, da boljši se stori;
postaviti bo treba čelga moža,
kot en, stopiti vsem na bojno plan,
in naj bo eden duh in eden klic:
Zakon mora naš se spopolniti,
on mora ves se prenoviti,
da bo, kot so nam djali tiste dni,
ko klicali nas tja, kjer kri se lije,
kjer smrt kosi in bol se vije,
kjer puška vpije, top grmi:
»Mi rane Vaše bomo pozlatili
in solze Vaših posrebrili,
za Vaše drage jamčimo Vam mi,
le idite umirat brez skrbi...«

Zato pozdravljeni v Ljubljani beli,
tovariši, zastopniki od vseh strani,
trpinov bednih vi poverjeniki...
Tu, evo, srce naše Vam v objem,
pozdrav naš Vam in vsem... in vsem...

IZVRŠNI ODBOR

»Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot«
v Ljubljani.

Misli k občnemu zboru.

Sedemkrat bo sedaj, odkar je bil ustanovni občni zbor v Celju, kjer se je ustanovilo »Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot« za Slovenijo, da se delegati vseh podružnic v Sloveniji zopet sestanejo v imenu članov teh podružnic in obdrže redni občni zbor.

Dolga je doba borbe sedmih let. Kdor jo je šel in kdor je stal v vrstah bojevnikov za najbolj nesrečne in zapostavljene, ta zna, kakšne ovire je bilo treba prekoračiti, ve, kakšne zapreke je trebalo premagati, ve ves križev pot »Udruženja«.

Vsak invalid, vojna vdova in sirota, ako pogleda nazaj na teh sedem let, vidi, kako se je »Udruženje« krepilo, stopalo korak za korakom naprej, pridobivalo svojim članom pravice, majhne sicer, kar pa ni njegova krivda, in danes, ko se sestanemo sedmič, bo naša bilanca lahko pokazala poleg pasiv tudi lepa aktiva.

Dobili smo v tej dobi »Začasni invalidski zakon«. To je bilo nekaj, kjer je lahko invalid, vdova in sirota vsaj pogledal, kaj mu prav za prav država za velikanske žrtve, ki jih je žrtvoval, namerava dati. Bila je majhna podlaga, na katero se je lahko zidalo in na katero se je lahko opiralo pri zahtevah tega ali onega značaja.

Med tem je šla borba naprej. »Začasni invalidski zakon« ni zadovoljeval vojnih žrtv. Zakaj naj bi bil on »začasni«. Vojne žrtve so upravičene, da se jim da pravi invalidski zakon, saj so tudi one trajno in ne začasno žrtvovale državi vse najdražje. Koliko projektov je bilo narejenih. Koliko osnutkov že malone na parlamentski mizi. Zakaj bi jih šteli? Nešteto, recimo, jih je bilo. Strmoglavljali so ti projekti vlade. A vojne žrtve so trpele naprej, gladovale, umirale. To ni ganiilo nikogar. Vlada je rajše šla, nego li sprejela dober zakon.

Kaj je bilo temu krivo? Ali »Udruženje«? — Ali »Izvršni odbor«? Ali posamezni invalidi, vojne vdove in sirote?

Kaj še. Razdrapanje politične razmere so temu bile krive. Politični boj med strankami v enem delu naroda in huda nasprotstva med seboj v splošnem so bila tako besna in surova, da so padali interesi vojnih žrtv na nakovalih in se jih je drobilo, prekovalo in razbijalo po mili volji, kakor da so baš vojne žrtve krive teh strankarskih sporov in bojov. Mi, vojne žrtve, smo pa krivi — nikar si ne zatiskajmo oči in ušesa in nikar ne iščimo še kakšnih krivcev — v toliko, kolikor smo se kot posamezniki soudeleževali teh strankarskih borb. Mi, vojne žrtve, nismo nikdar in nikjer nastopili s tisto kompaktnostjo in odločnostjo, kakor bi morali, da prisilimo vlado, ali bolje, da prisilimo poslance cele države, da oni prisilijo vlado, da se da tak zakon nam, ki smo najrevnejši in, kar poudarjamo, najmanj po svoji direktni ali indirektni krivdi, kateri nam nagradi vse naše trpljenje tako, kakor se nam je obljubljalo, ko smo šli, čili in zdravi, na bojišče. To treba pribiti.

V teku sedmih let, ko se sestajamo zopet k občnemu zboru, da pregledamo enoletno bilanco delovanja Izvršnega odbora in vojnih žrtv Slovenije, treba pogledati tudi vse nazaj, da bomo tako pravilno in točno razumeli, zakaj naša borba za pravice vojnih žrtv in za

invalidski zakon še posebej ni dala takega rezultata, kakor je bilo k temu sorazmerno uporabljene energije.

Mnoge in mnoge vojne žrtve, pa bodisi to vojni invalidi vseh slojev, kmetje, delavci, inteligenti, trgovci, obrtniki itd., ter vojne vdove in sirote so gledale na »Udruženje« nekako površno, zgolj iz osebnega stališča. Mnogi so ga bagatelizirali. To so oni, ki jim »Udruženje« kot osebam ni potrebno. Mnogi so ga smatrali kot nekaj vir nečesa, kar se da iztrgati zastoj, recimo podpora, posojilo, ki se težko ali pa sploh z jezo vrača, obleka in kaj vem vse. Ti so prežali samo na moment, kedaj kdo kaj dobi, da tudi oni dobi. Le takrat so poznali »Udruženje«. Ko pa se je šlo stopiti na plan, stisniti pesti, zahtevati, pa so bile vrste borcev redke.

To je, kar se ne da zatajiti in se danes, po sedmih letih, ko se zopet sestajamo, mora povedati. To je tudi tisti veliki del naše krivde, da zakon ni tak, kakor smo ga zahtevali.

Mnogo in mnogo se greši tudi s kritiziranjem posameznikov ali celega odbora. Godi se to iz nerazumevanja, kaj je to odbor. Godi se to tudi večkrat iz nasprotstev, ki so osebnega značaja. Vendar eno in drugo priča, da kritik ni na višku situacije, da stvar preuveličuje in da je odbor takšen, vedno in povsod takšen, kakršni so člani. Vsak odbor, bodisi podružnični, izvršni, osrednji, je tak, kakršnega izvolijo člani. In če člani niso energični, iskreni, globoko vdani ideji, vsled katere so se združili v organizacijo, ne more biti tudi odbor drugačen. Odbor je ogledalo kvalitete članstva. Saj vendar člani iz sebe volijo tiste, ki se jim zdijo najboljši. Brušeno ogledalo na steni ti pokaže tvoj obraz tak, kakršen je v resnici. Da ponavljam: Izvoljeni odbor kaže organizaciji njeno lastno lice, kakšno članstvo je organizirano v organizaciji. To, tovariši invalidi, vojne vdove in sirote, treba imeti vedno pred očmi.

Zato pa vsa graja, odbor je kriv tega in onega, odbor je kriv, ker je tak zakon, pada vedno vsa nazaj na članstvo. Saj vendar — in to je druga stran — odbor sam, prepuščen samemu sebi, nepodpiran od članstva, ki gleda pričakujoč, kaj bo sedaj, ali bodo ti izvoljeni se pretrgali na dvoje, da nam izvojujejo to, kar mi želimo, ne more prevladati gore. K temu treba vseh, prav vseh.

Nepobitno dejstvo je, da mora biti vsak član, vsaka članica »Udruženja« cel mož in takrat bo odbor tudi vršil z uspehom vse akcije.

To je bilo potrebno, da sem povedal. Povedal sem zato, da vsak, kdor zna misliti in gledati s svojimi očmi, sprevidi, kako treba

postaviti borbo za svoje pravice in kako se udeležiti.

V Narodni skupščini so izvoljeni poslanci vseh strank in cele države. Oni ustvarjajo zakone. Ti poslanci so izvoljeni tudi z invalidskimi glasovi. Zakaj, invalidi so, vsaj velika večina, strankarsko orijentirani in s tem pristaši strank svojega naziranja. Tega ne smemo pozabiti, ko pregledujemo bilanco naših pasiv. In tu se pojavlja upravičeno vprašanje: Zakaj vsi ti poslanci niso kakor eden sprejeli invalidskega zakona takšnega, ki bi odgovarjal vsem tistim obljubam, ki smo jih dobivali, ko so nas odpravljali na vojno?

Odgovor ni težak. Pozabljeni smo mi, vojne žrtve, od vseh in naši glasovi niso pri volitvah merodajni. Zakaj bi poslanci bremenili z dobrim invalidskim zakonom državni budget, ko pa ni treba.

Tako je in nič drugače. In vsak invalid, ki se je udeležil volilne borbe, je s svojo kroglico — naj bo pristaš te ali one stranke — potrdil resničnost teh besed. In iz tega sedaj sledi nujno, da je ves napor »Udruženja«, da se nam da dober zakon, bil brezuspešen. Dobili smo milostinj, ker so poslanci v Narodni skupščini bili takega mnenja.

Vse te misli se pojavljajo sedaj, ko se zbira zopet k običnemu zboru.

In iz teh misli izvira misel, da se ne moremo in ne smemo zanešati na nikogar, kakor na samega sebe, na našo organizacijo, ki je snop naših sil, povezan v eno. Mi moramo vse sami delati in vsepovsod sami zahtevati, ako hočemo, da se doseže to, kar hočemo. Hočemo pa uveljaviti, da se izpolnijo nam dane obljube, ko smo bili še čili in zdravi, ko je vojna vdova še bila srečna žena, ko je vojna sirota še imela skrbnega očeta. Nič se zanašati na druge. Moramo pa tudi k našemu »Udruženju« biti kakor skala, resni, ga ljubiti in biti pripravljeni stopiti na plan takrat, ko je v borbi in ne, ko treba, da posameznik kaj od nje iztrga. Vsi brez izjeme, siromašni in premožni, poslednji še bolj, se moramo strniti v našem »Udruženju« in vsak mora k njegovi moči in veljavi doprinesi svoje najboljše moči.

In ko bomo storili to, bodo naši odbori naše zrcalo, ki ga bomo veseli.

Občni zbor »Izvršnega odbora« je tu. Naj se uresniči že sedaj ta poziv, moje besede, ki sem jih govoril v tem članku. Zakaj, naša borba gre za izboljšanje invalidskega zakona. Celi možje bodimo, energični in bojoviti, kakor smo bili na bojiščih. Saj gre tu za nas same, gre za uresničenje danih nam obljub.

Ljubljanski invalid.

Poročilo uprave Izvršnega odbora Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot v Ljubljani za občni zbor dne 25. marca 1926.

V svesti, da je storil kar je bilo v njegovi moči za dobrobit udruženja in njegovih članov, polaga Izvršni odbor pred zaključkom društvenega leta 1925/26 običnemu zboru svoje izčrpno poročilo o delovanju in bilanco materialnega stanja.

Želi, da bi vsi delegati podružnic, katerim je članstvo poverilo važno misijo, natančno precenili delo, presodili objektivno njega vrednost in pokazali nadaljnje smernice k napredku našega Udruženja.

V preteklem društvenem letu je vršil Izvršni odbor poverjeno mu nalogo na sledeči način.

Pisarniški posli.

Vložni zapisnik izkazuje v preteklem društvenem letu od 25. marca 1925 do 9. marca 1926 skupaj 6379 došlih vlog. Odposlanih je bilo v tem času skupaj 6032 dopisov.

Največ vlog je prejela pisarna od podružnic, ker se morajo člani obračati v vseh zadevah le potom njih na Izvršni odbor.

Da je razviden natančen pregled delovanja naših podružnic, je pisarna natančno specificirala, koliko vlog so poslale posamezne podružnice. Iz tega se lahko presodi njih agilnost.

Pisarna Izvršnega odbora je prejela od podružnic: Bled 35, Beltinci 134, Brežice 50, Boh. Bistrica 28, Celje 274, Cerknica pri Raketu 35, Črnomelj 29, Dol. Lendava 32, Gorje pri Bledu 20, Gor. Radgona 102, Guštanj 139, Jesenice 69, Kostanjevica 24, Kozje 4, Konjice 118, Kranj 54, Kamnik 44, Krško 172, Kočevje 71, Ljubljana 384, Ljutomer 52, Mokronog 50, Moravče 19, Metlika 96, Maribor 533, Murska Sobota 51, Novo mesto 48, Ormož 109, Ptuj 193, Polzela 60, Ribnica 120, Radovljica 12, Slov. Bistrica 66, Šmarje pri Sevnici 30, Selca nad Škofjo Loko 69, Škofja Loka 40, Šoštanj

49, Šmarje pri Jelšah 94, Št. Jernej 16, Slovenj-gradec 102, Stari trg pri Ložu 31, Trbovlje 61, Tržič 84, Trebnje 69, Vrhnika 24, Vel. Lašče 74, Zagorje ob Savi 40, Žiri 53, Žužemberk 16.

Med vlogami je bilo največ prošenj za podporo in obleko, zelo številne so bile letos tudi vloge glede pokojnine, ker je specialna komisija mnogo pokojnin ustavila. Od ostalih vlog je treba omeniti, da jih je bilo precej za posojila, ponovne nadpreglede, sprejem v invalidske domove, zdravljenje, proteze, pogrebne stroške, službe, orodje in trafike.

Približno polovico vlog je tajništvo s priporočilom poslalo na pristojna mesta, ostale pa rešilo v lastnem delokrogu. Rešitve so prejemale po večini vlagatelji sami, zato se ne more vedeti uspeha rešitev, vendar pa je bilo marsikateremu ugodeno po posredovanju Izvršnega odbora.

Pri tem je treba omeniti, da je v mnogih slučajih Izvršni odbor tudi osebno interveniral ali se informiral posebno pri računovodstvu za vojaške mirovine.

Pisarna je delala tudi v raznih vprašanjih notranjega organizacijskega značaja, da so podružnice dobile vselej točna navodila. V to svrhu je bilo izdanih v preteklem društvenem letu tudi 10 okrožnic vsem podružnicam.

Ker je Izvršni odbor iz lastne inicijative posredoval v različnih važnih vprašanjih, presegajo številno odposlanih dopisov precej številno došlih vlog. Delokrog pojasnjujejo bolj podrobno nastopna poročila posameznih referentov.

Seje in sestanki.

Odbor se je med letom pa do danes sestal na 24. rednih in 3 izrednih sejah. Povprečna udeležba je bila 8. odbornikov upravnega in 4 odbornikov nadzornega odbora. Sej so se udele-

ževali tudi namestniki. Razprave so tvorila v prvi vrsti aktualna vprašanja in sploh vse stvari, ki jih mora v zmislu pravil reševati skupni forum vseh odbornikov. To so bile predvsem zadeve, pri katerih je bilo treba izposlovati od merodajnih oblasti načelne rešitve, kjer se je moralo napram ukrepom oblasti podvzeti akcije v raznih splošnih in osebnih zadevah članstva, kjer se je moralo precizirati naše stališče bodisi za kongres, plenarne seje in intervencije v Beogradu in glede zakona. Razmotrili so se predlogi podružnic organizatoričnega in taktičnega značaja, odobraval podpre, posojila po predhodnih predlogih tozadevnih odsekov, sklicevali občni zbori, revizije pri podružnicah in kinopodjetjih, določali delegati za občne zbore podružnic, revizije in za plenarne seje in intervencije v Beogradu ter odobraval pogodbe radi koncesij in proračuni.

Prva izredna seja je bila dne 6. julija 1925. Na tej je bila sprejeta končna stilizacija pravil za našo zadrugo, kakršno je I. O. predlagal na ustanovnem običnem zboru Zadruga in predlog za način plasiranja denarja, ki je bil rezerviran za zadrugarstvo. Seveda so se vse predprave za to izvršile na rednih sejah in na neoficijelnih sestankih odborov. Na drugi izredni seji je moral I. O. zavzeti stališče glede podelitve kinokoncesije nekemu društvu in staviti tozadevne predloge. Tretja izredna seja je bila sklicana takoj po povratku delegatov iz plenarne seje v Beogradu, ki je bila v času, ko je skupščina pretresala invalidski zakon. Tej seji je prisostvoval skoro polnoštevilni odbor Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne. Določena je bila taktika, kako izraziti naše nezadovoljstvo z novim zakonom, da bo vsa javnost informirana o slabosti invalidskega zakona in kaj da smo doslej imeli.

Dne 6. II. 1925. je bila v znak protesta proti sprejetju invalidskega zakona javna seja, ktere so se udeležile številne javne korporacije in društva. Po referatu I. O. so se vsi zastopniki izjavili solidarne z vojnimi žrtvami in podpisali protestne brzojavke za vse poslanske klube, ministrstvu financ, ministrstvu soc. politike, Narodni skupščini in predsedništvu ministrskega sveta. Enako so se pridružile naši vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Aleksandru, ki je vedno podpiral naše težnje in s katero smo ga prosili še nadaljnje zaščite.

Odbor se je vrhu tega večkrat sestal na številnih sestankih v posameznih odsekih.

Radi ugotovitve razpoloženja med članstvom za zadrugarstvo in v informativne svrhe je bil dne 10. julija 1925 sestanek zastopnikov podružnic, ki so bile delegirane v odsek za zadrugarstvo in drugih interesentov.

Plenarne seje so bile v tekočem letu tri. Prva je bila dne 7. maja 1925, druga 25. oktobra 1925, tretja pa dne 21. marca 1926.

Koncesije, statistika: tov. Osana.

Zastopstvo pri nadpreglednih komisijah, tov. Mlekuž.

Zadrugarstvo, tov. Štefe, Sterle, Marinko in dr. Turk.

Tudi v tej poslovni dobi se je v razbremenitev odborovih sej obdržal odsek za reševanje prošenj za enkratne izredne podpore. V ta odsek so bili delegirani tov. Serneč, Nunčič, Benedik in pozneje na mesto Nunčiča tov. Štefe.

Ker je bilo v času od avgusta 1924 do 31. marca 1925 izdajanje brezobrestnih posojil ustavljeno, se je nabralo mnogo takih prošenj. Tudi za to grano administracije je bil izvoljen poseben odsek. Člani tega so bili: tov. Serneč, Končnik in Benedik in pozneje mesto Končnika tov. Sterle.

Na prvi plenarni seji se je razpravljalo glede zakona, novih pravil, kongresa v Skopju in o ukrepih radi izplačila obroka za leto 1924 in 1925 iz čistega dobička monopolnega fonda od strani ministra za soc. politiko.

Druga pa je bila v permanenci ves čas, dokler je skupščina razpravljala o invalidskem zakonu. Bila je v vednem kontaktu z narodnimi poslanci in drugimi činitelji. Celokupno predstavništvo je tudi s spomenico dalo izraz nezadovoljstva napram načrtu novega inval. zakona in je sprejelo proglas na narod, ki je bil objavljen v Ratnem invalidu in razdeljen vsem narodnim poslancem. Razdelil se je tudi monopolski fond v znesku Din 1.292.000.— Na I. O. ljubljanski je odpadlo Din 73.336.— po ključu, ki ga je določilo ministrstvo za soc. politiko ob priliki, ko je preodkazalo Udruženju prvi obrok od 4 promile od čistega dobička iz državnega monopola. Naša zastopnika sta ugovarjala temu načinu o razdelitvi in sta zahtevala, da se vzame za podlago pri razdelitvi število članov posameznih I. O.

Tretja plenarna seja, ki se vrši dne 21. marca t. l. pa bo razpravljala o novih pravilih Udruženja. Po čl. 91. se mora Udruženje preosnovati skladno določbam tega člena in je

Središnji odbor izdelal načrt pravil. I. O. se z nameravanimi pravili nikakor ne more strinjati in je radi tega napravil svoj načrt ter ga razposlal vsem izvršnim odborom, da ga proučijo. O poteku te plenarne seje bosta imela naša delegata priliko poročati na občnem zboru.

Po prvi plenarni seji ni bila sklicana delegatska anketa, ker je nato sledil kongres in ni bilo gradiva za anketo. Po drugi plenarni seji je bila dne 3. I. t. I. delegatska anketa, katere se je udeležilo 37 podružnic. Še pred to je bila za dne 2. avgusta tudi sklicana deleg. anketa, ki pa se je potem pretvorila v ustanovni občni zbor zadruge.

Spremembe v odboru.

Od 11 odbornikov in 5 namestnikov upravnega odbora danes še aktivno deluje v odboru 9 tovarišev. Med letom pa je bilo več sprememb. Takoj na prvi seji je podal ostavko g. Franc Krušič vsled diferenc, ki so se pojavile na tej seji. Tov. Mikuž je v zmislu čl. 24. pravil odpadel iz odbora, ker se vsled prezaposlenosti drugje ni mogel udeleževati sej. Od 5. seje dalje je izostal tov. Nunčič, ker je odšel iz Ljubljane v zdravilišče. Tov. Končnik je na 9. redni odborovi seji tudi odpovedal sodelovanje vsled rahlega zdravja in zaposlenosti drugje. Mesto tov. Mikuža je bil pozvan v odbor tov. Jerman, mesto Krušiča pa je prišel v odbor namestnik Bevc. Ker je na 9. odborovi seji tov. Jerman zaprosil, da se ga razreši dolžnosti odbornika radi zaposlenosti drugje in predoddaljenosti stanovanja, je prišel v upravo 3. namestnik tov. Lebar. Od ostalih dveh namestnikov je tov. Hlupič na 10. redni odborovi seji javil izstop iz odbora. Tov. dr. Turk pa se na vabilo, da prevzame mesto odstopivšega ni odzval. V zmislu čl. 23. društvenih pravil je odbor kooptiral v upravo tov. Vuka. Tako šteje danes upravni odbor 10 tovarišev. Nadzorni odbor je še polnoštevilen. Dvojici odbornikov se je med letom dovolilo odsotnost od sej za časa počitnic oziroma radi bolezni.

Na posamezne odbornike so bili posli naslednji porazdeljeni:

Splošno vodstvo in personalne zadeve tov. Štefe. Finance in deloma knjigovodstvo tov. Sterle.

Gospodarstvo, blagajna, zastopstvo pri superrevizijskih, posvetovalnih in deloma pri nadpreglednih komisijah tov. Sernec.

Organizacija.

Med tem upravnim letom so dobile podružnice novo posestrimo in sicer podružnico v Žužemberku. Ustanovni občni zbor je bil dne 8. decembra m. l. Že takoj ob ustanovitvi se je prijavilo nad 70 invalidov in vdov, število članstva vsak dan raste, tako da bo to ena naših najmočnejših podružnic in dobra pobornica v naši skupni borbi. Eksistenčna potreba podružnice v tem kotu naše domovine se je pokazala ob času prijav pri sodiščih. V področju Slovenije je sedaj 50 podružnic.

Izredni občni zbori so se morali sklicati pri podružnici Škofja Loka in Maribor (pri slednji se še ni vršil, ker preiskava še ni končana). Povod za prvo so bile difference v odboru, pri drugi pa je celokupni odbor podal ostavko radi nepravilnega postopanja predsednika podružnice, ki je ogrožalo obstoj podružnice. V Trbovljah so razmere prisilile I. O., da je poslal dvakrat revizorja, ki ni ugotovil baš razveseljivih dejstev.

Mnogo podružnic si je poleg delokroga, ki jim ga določajo pravila, nadelo vse hvalevredno nalogo, da postavijo spomenik v spomin v vojni padlim tovarišem.

Lepemu razmahu podružnic je žal zaustavil pot odlok monopolske uprave v Zagrebu. Zgubile so na en mah svoje edine redne dohodke. To izgubo so nekateri agilni odbori skušali nadomestiti z različnimi prireditvami. Po nekod so imeli srečno roko, drugod pa niso dosegli zaželenih uspehov. Kljub temu izkazujejo letni obračuni poedinih podružnic prav razveseljive rezultate. Malodušnost nekaterih odborov so paralelizirali novi ljudje, ki so prišli v odbore in dali nov impulz. Reči moramo, da so se z malimi izjemami vse podružnice zavedale svoje dolžnosti in da vršijo svoje delo naravnost vzorno.

V mesecu decembru minulega leta se je pojavilo nezadovoljstvo par podružnic napram I. O. Temu so hoteli dati izraza na sestanku podružnic v Celju. Končni uspeh tega sestanka je bil ta, da je pri delegatski anketi, ki je bila dne 3. I. t. I., zgubil vso resnost.

Redne občne zbere so letos in do današnjega dne obdržale razven Dol. Lendave, Kozje in Boh. Bistrice vse podružnice. Lendava ima običajno svoj občni zbor šele v mesecu marcu ali aprilu, Kozje pa ne deluje že

par let. Boh. Bistrica je pozvana, da ga skliče. I. O. je poslal delegate k 37 podružnicam, 8 podružnic pa so same izvršile občne zbere. Povsod je šel delegat ali na željo podružnice, ali pa je I. O. smatral za potrebno, da je poslal delegata. Na vseh občnih zbora je bilo letos za naše razmere in z ozirom na običajno udeležbo prejšnjih let prekomerno zanimanje. To je pripisati v mali meri zanimanju in radevednosti članstva za novi invalidski zakon, veliko pa tudi smotrenemu delu in agitaciji organizacije za časa prijav.

Organizacija v Sloveniji je danes obširna in nerazdvojena. Smisel za njo je v članstvu globoko vkoreninjen.

Borba za zakon.

Kakor vsi prejšnji odbori, tako je tudi sedanja uprava nadaljevala začeto borbo za pravičen in socialen zakon, ki bi odgovarjal vsaj minimalnim zahtevam vojnih žrtev. Zato je imela ves material pripravljeno. Početkom poslovnih dobe je bila koalicijska vlada Radikalne in Samostojne demokratske stranke. Ta je vzela v osnovi za sestavo novega, to je 17. načrta, nekdanji Pelešev načrt z nekaterimi spremembami. Vlada prvotno ni pristala na sodelovanje zastopstva Udruženja, še le na intervencijo Nj. Vel. kralja je prišel v to komisijo predsednik udruženja, pukovnik Lazarevič. Njegovemu sodelovanju je pripisati malenkostne spremembe v korist voj. žrtev. Na večje koncesije komisija ni hotela pristati. Ko smo bili od S. O. na to obveščeni o pomanjkljivosti in o slabi strani tega načrta je I. O. o tem takoj seznanil vse podružnice, da bi bile pripravljene za slučaj sklicanja protestnih zborov ali zemaljskega zbora. Politična situacija se je preokrenila, vlada je padla in z njo tudi načrt invalidskega zakona. Kongres v Skoplju je izrekel uničujočo kritiko o tem načrtu, ga odklonil in zahteval, da sprejme vlada vsaj za osnovo takozvani Behmenov načrt, ki je bil edini od vseh dotedanjih načrtov za vojne žrtve najpovoljnejši in najpravičnejši.

Vlada, ki je sledila, je sicer imela v svojem programu med prvimi točkami tudi naš zakon. Ni pa nikdar objavila načrta, ki bi ga imela predložiti skupščini. V našem listu smo svoj čas objavili v glavnih potezih oddvojeno mišljenje ene sedaj vladajočih strank. Ker je tudi ostala opozicija enoglasno obsodila načrt PP vlade kot enega najbolj neupravičenega, nesocialnega in nazadnjaškega, smo upali, da bo vlada predložila nov načrt, boljši od prejšnjega. Po tem je poteklo par mesecev, toda vlada ni kazala volje, da predloži Narodni skupščini zakonski osnutek. Udruženje je iskalo razna pota v tu- in inozemstvu, da vlado do tega prisili. Na Genovski konferenci se je pojasnilo stvarno in točno stanje vojnih žrtev Jugoslavije. Ugotovilo se je, da so naše vojne žrtve od vseh tedaj na tej konferenci zastopanih držav najslabše preskrbljene. Z mednarodno zvezo vojnih žrtev si je pridobilo Udruženje novega pobornika in zagovornika. Ta konferenca je izrekla ostro kritiko o ponašanju naše države v pogledu zaščite njenih vojnih žrtev. Sprejela je posebno resolucijo, ki vsebuje minimalne zahteve o preskrbi. Potom te mednarodne zveze se je Udruženje obrnilo tudi na Društvo narodov za pomoč.

Na jesen minulega leta je bil sklican parlament in temu takoj predložen načrt, ki ga je predelal že zakonodajni odbor za časa PP koalicije in ki so ga vojne žrtve odklonile. Čim je I. O. za to zaznal, je takoj zahteval sklicanje plenarne seje Udruženja. Na večkratno zahtevo je bil ta sklican za dne 18. oktobra. I. O. se je par tednov pred predložitvijo načrta Narodni skupščini upoznal potom naših poslancev z vsebino predloženega načrta. Zato je pred odhodom delegatov na podlagi vseh dotedanjih zahtev, resolucij in predlogov sestavljal posebno spomenico, ki jo je predložil plenarni seji. Na plenarni seji je I. O. podprt z zastopniki I. O. iz Zagreba in Splita odločno zastopal stališče, da se od vlade zahteva, da umakne načrt in da se skliče zemaljski zbor, če vlada ne bi ugodila tej zahtevi. Večina plenuma je odbila to stališče iz razloga, ker ni bilo po njenem mnenju s takim nastopanjem pričakovati izboljšanja situacije v prid vojnim žrtvam. Plenum je osvojil na to v polnem obsegu spomenico, ki sta jo predložila delegata I. O. iz Ljubljane, naša delegata pa sta kljub temu še nadalje vztrajala na zahtevi za sklicanje zemaljskega zbora. Vsled tega I. O. ne nosi nikake odgovornosti za posledice slabega današnjega zakona, četudi se ga dolži od gotove količine članstva, kakor tudi celo od nekaterih funkcionarjev Udruženja. Te obdolžitve se utemljujejo s tem, da je I. O. v tem važnem trenutku vodil nekako svojo separatistično akcijo. Stvarno pa je I. O. postal popolnoma pravilno in v dobrobit celokupnega invalidskega staleža v naši državi. Za-

kon je bil v načelu izglasovan. Ker bi se po mnenju že preje omenjenih I. O. pri specialni debati moglo vsaj nekaj izboljšati, je I. O. ponovno zahteval sklicanje zemaljskega zbora. Končni rezultat te zahteve je bil sklep, da se vrše po celi državi protestni zbori in angažira za to vso invalidom naklonjeno javnost. Protestni zbori, oziroma javne seje so se obdržale v celem področju I. O. Tudi javnost se je postavila na pravično stran, se izjavila za solidarno in obsodila že v načelu sprejeti načrt. V tem boju so nam prvi priskočili naši bivši sobojevniki iz svetovne vojne, udruženi v njih »Zvezi bivših slovenskih vojakov svetovne vojne«. Podpirale pa so I. O. tudi vse druge javne korporacije in jim izrekamo ob tej priliki našo ponovno zahvalo.

Pod vsestranskim pritiskom je na to minister za soc. politiko pri specialni debati predložil skupščini nekatere malenkostne spremembe. V bistvu pa je ostal zakon tak, kakršnega je vlada hotela imeti.

Prevedba po invalidskem zakonu.

Nov invalidski zakon zahteva prijave za prevedbo. V členu 104 je stavljen za to rok treh mesecev. Izvršni odbor je že tekom decembra sprevidel, da bi znale nastati pri prijavah za prevedbo težkoče in nevarnost z ozirom na kratki trimesečni rok. Po informacijah so smatrali vsi merodajni faktorji ta rok za zaključen, vsled česar je Izvršni odbor slutil nevarnost, da bi kdo vsled nepreuredbe lahko izgubil obiležje vojne žrtve.

Napravil je takoj primerno intervencijo pri višjem deželnem sodišču v svrhu sprejemanja prijav.

Ker zakonska določba, posebno glede kompetence sodišč ni bila dovolj jasna, je mislilo viš. dež. sodišče sklicati anketo, po tem pa je to namero opustilo ter izdalo uradno okrožnico.

Celo vprašanje se je zavleklo v januar 1926., kljub opetovanim intervencijam Izvršnega odbora, zato je postala doba prijav polovico krajša in slutile so se tem večje opasnosti za naše člane.

Glede roka prijav so se pojavile dvomljivosti, ker zakon pravi, da dobi veljavo z dnem kraljevega podpisa, to je 17. XI. 1925, obvezno moč pa dobi z objavo v Sl. Novinah dne 21. XI. 1925. Prevladalo je mnenje, da prične rok za prijave 17. XI. 1925. in mine 17. II. 1926. Izvršni odbor je polagal posebno svojo skrb na točnost prijav.

Informiral je svoje člane, pa tudi druge neorganizirane vojne žrtve s tiskanimi letaki, ki jih je dal s pomočjo podružnic razdeliti.

Pojasnil je natančno način prijav in kakšni dokumenti se zahtevajo za to.

Za čim točnejšo informacijo je sklical tudi delegatsko anketo dne 3. januarja 1926., na kateri se je to vprašanje obširno obravnavalo in delegatom pojasnilo, kako naj poduče članstvo in druge vojne žrtve. Nastajala so nepojmovanja in nesporazumljenja vsled česar so prihajala vedna vprašanja na Izvršni odbor. Treba je bilo odgovarjati in pojasnjevati ter v marsičem intervenirati pri oblastih.

Pri tem bodi omenjena intervencija Izvršnega odbora pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani, glede izdajanja potrdil o davkih, o čemur so bila izdana uradna navodila vsem davčnim uradom. Nastopila je zopet vrzel pri izdajanju potrdil od Računovodstva deleg. min. financ, odsek za vojaške mirovine. Taka potrdila so bila najvažnejša za prijave, vendar pa je obstajalo vprašanje, kako naj jih vojne žrtve dobe.

Osebnih zglasitve bi bile preveč otežkočene in zvezane s prevelikimi izdatki.

Treba je bilo najti pripomoči k temu. Skladno z gori omenjenim računovodstvom je Izvršni odbor našel možnost izdajanja potrdil in sicer na ta način, da so se vsem upravičencem poslala priporočeno po pošti.

Vendar pa to ni bilo brez velikih tehničnih težkoč.

Računovodstvo ni imelo potrebnih tiskovin niti zadostnih moči za hitro izvršitev. Z ozirom na to, da bi morale vojne žrtve hoditi same po taka potrdila, tudi ni bilo sredstev za kake posebne formularje v obliki priporočenih pisem. Izvršni odbor je v olajšanje pustil sam tiskati potrebne tiskovine ter jih dal na razpolago računovodstvu.

Nato je manjkalo pisarniških moči in Izvršni odbor je dal na razpolago za spisovanje potrdil dve svoji plačani moči.

Tako je bilo omogočeno, da so vsi upravičenci predpisana potrdila še pravočasno prejeli.

Po prijavah pa je Izvršni odbor skrbel in pomagal, da je dobilo računovodstvo čimpreje sodna potrdila o prijavah.

Za reducirance, kateri ne spadajo med prijavljence za prevedbo je Izvršni odbor interveniral, da dobe sodišča čimpreje njihove akte

v svrhu izdaje sklepov in obnov. Treba je ugotoviti, da kljub intervenciji še sedaj sodišča niso prejela vseh aktov in podvzame izvršni odbor še vedno primerno akcijo v to svrhu.

Za vse sodne sklepe, kateri morajo biti odstopljeni v potrditev še višjemu invalidskemu sodišču, obstoja nevarnost zavlačevanja.

Izvršni odbor je uvidel potrebo, da bi bilo poslovanje zelo olajšano in pospešeno, ako bi imeli en oddelek zagrebškega višjega sodišča, ker se po zakonu ustanovi v Zagrebu, vsaj začasno tudi v Ljubljani.

Prva intervencija je bila zavržena, vendar pa je treba podvzeti novo akcijo.

Materijalna pomoč.

Naraščanje članstva, še bolj pa vedno poslabševanje razmer je napravilo vedno večji pritisk na Udruženje za razne materialne pomoči.

Posebno nezavednejši smatrajo pojem organizacije bolj za predmet izkoriščanja kakor za sredstvo stanovske borbe. Glavna potreba organizacije je obstojala v materialni pomoči, seveda je to še tem bolj pri obstoječi bedi, ki vlada med vojnimi žrtvami. Izvršni odbor je moral posebno v tem vprašanju podvzeti skrbno akcijo, da je mogel iziti iz koncentracije zahtev članov po pomoči.

Ker je vedni naval oviral drugo važno delo, je bil Izvršni odbor prisiljen postaviti dva posebna odseka, ki sta se morala brigati za delitve materialne pomoči in sicer en odsek za podpore, drugi pa za brezobrestna posojila.

Vsak odsek je imel trojico članov Izvršnega odbora.

Odseka sta imela nalogo natančno premo- triti položaj vsakega prosilca in proti potrditvi seje Izvršnega odbora dovoljevati pomoči.

Jasno je, da vsem prosilcem ni bilo mo- goče ustreči, ker tega niso dopuščala materi- jalna sredstva. Izvršni odbor je izplačeval te- kom leta 1925 podporo 320 članom ter pri tem potrošil 85.707 Din 75 p. Podpore so bile raz- lične v višini med 500 in 50 Din.

Svota, ki jo je v ta namen predvideval pro- račun v znesku 65.000 Din, se je morala pri močnem pritisku od strani prosilcev preko- račiti.

Nič manj kakor podpore, so člani iz vseh krajev Slovenije želeli posojil.

Odsek za posojila je izbiral pred vsem ta- ke prosilce za poboljšanje gospodarskega po- ložaja in pa zelo ozira vredne gnotne po- trebe. Na ta način je prejelo tekom leta 1925 posojila 49 članov, v skupnem znesku 177.093 Din 33 p. Posojila vračajo v mesečnih obrokih še dokaj v redu. Tekom leta je bilo vrnjenih skupaj 64.414 Din.

Poleg tega, kar je Izvršni odbor dovolje- val iz svojih sredstev, je imel nalogo skrbeti tudi za kontrolo pomoči, katere so izdajale razne podružnice iz svojih blagajn, ki tudi niso bile majhne.

Po predhodnih predlogih od strani podruž- nic je Izvršni odbor na svojih sejah podajal svoje izjave glede uvidevnosti in pravičnega razdeljevanja.

Vsa akcija glede materialnih pomoči se je vršila strogo objektivno.

Nadpregledne, superrevizijske in posvetovalne komisije.

Nadpregledi so se vršili redno pri ljubljanskem voj. okragu vsako četrtletje, odnosno kadar je število priglancev doseglo potrebno število. Pri celjskem in mariborskem vojnem okragu je glede nadpregleda nastala nova kom- plikacija, ker je komanda stala na stališču, da pregleduje samo one invalide, o katerih je moglo sodišče ali pa vel. župan poročati, da je invalidski akt prijavitelca za nadpregled spe- cijalna komisija pregledala in ga v redu našla. Radi tega so mnogi tovariši morali čakati več kot leto dni za nadpregled, čeprav niso bili re- ducirani. Sedaj, ko bodo sodišča prejela vse invalidske spise, bo zopet red v tem oziru. Med članstvom je vladalo pomotno naziranje, da mora komisija začasnega invalida, čim mu je invalidnost potekla, sama poklicati k ponov- nemu nadpregledu. Na to je mnogo tovarišev zaman čakalo, ker so voj. okragi stali na sta- lišču, da mora vsak sam uveljaviti zahtevo za nov nadpregled. Radi tega mnogo tovarišev ni prejelo pokojnine in pozneje računovodstvo tudi ni moglo nakazati zaostalih pokojnin, ker so bile iz prejšnjih let in za izplačilo teh ni imelo nobenega kredita. Središnjemu odboru smo mesečno poročali o zastoji nadpregledov pri nekaterih voj. okrugih. Uspeli smo toliko, da je bila v Mariboru po daljšem premoru na jesen minulega leta zopet sklicana redna nad- pregledna komisija. Pri vseh komandah je bil pri nadpregledih tudi zastopnik Udruženja, ki ga je delegiral I. O. odnosno podružnici, ki sta

na sedežu komande voj. okraga. Pri nadpre- gledu dne 4. febr. je bil v Ljubljani naš zastop- nik zadnjič, ker novi zakon tega več ne pre- videva.

Superrevizijske komisije so bile nekaj časa redno vsak četrtek. Zadnje mesece sem pa ni poslovala, ker ni bilo nadpregledov. Tudi pri teh je bil vedno navzoč zastopnik I. O.

Posvetovalna komisija za reedukacijo in- validov se je v letu 1925. sestala štirikrat. Kan- didatov za reedukacijo je bilo 60. Zbrali so si razne poklice in so danes večinoma v Invalid- skem domu v Ljubljani.

Pokojnine.

Največ dopisov od podružnic je došlo radi pokojnin. To je umljivo, ker so pokojnine edini redni dohodek, ki jih voj. žrtve prejemajo. Če- tudi so zneski malenkostni, gre vendar le vsa- kemu prizadetemu pri tem le za načelo, da mora v znak priznanja za njegove žrtve dobiti odškodnino. Specijalne invalidske komisije so povzročile v pokojninskem vprašanju velik nered. Cel aparat je zaostal tudi radi tega, ker tukajšnjim oblastem ni bil takoj objavljen izid revizije za vse akte od strani specijalne komi- sije. Zato so kot že enkrat omenjeno odkla- njali voj. okragi vpoklic onih začasnih invali- dov k nadpregledu, pri katerih ni bil dognan izid revizije. Sodišča pa seveda niso mogla iz- dajati sklepov. Skoro da bi rekli, da se je siste- matično delovalo za tem, da se pokojninski etat čimbolj zmanjša. In to se je tudi doseglo. Od enega milijona dinarjev, kolikor so znašale včasih redne mesečne pokojnine, so padle te obveznosti za državo v Sloveniji na malen- kost, t. j. 700.000 Din mesečno. Nasprotno pa so potem rasti dolgovi države napram vojnim žrtvam na zaostalih pokojninah. S. O. je s ci- ljem, da se ublažijo te razmere, odredil, da so vsi I. O. morali podajati glede izplačevanja po- kojnin mesečna poročila. Kar se tiče izplače- vanja nismo mogli poročati ničesar ugodnega, pledirali pa smo vedno za to, da se za zaostale pokojnine dovoli kredit. Invalidom v Sloveniji, ki niso bili reducirani, dolguje država okoli 600.000 Din. Dobili smo od merodajne oblasti sporočilo, da bo z letošnjim finančnim zakonom dovoljena gotova vsota za izplačilo teh dolžnih pokojnin. Če upoštevamo, da je 3500 tovarišev reduciranih in da bo najmanj dvem tretjinam od teh zopet priznано obiležje vojnih invalidov, je dolg države napram invalidom mnogo večji, ker bo tudi tem treba plačati zaostale zneske. Sedaj je prešla kompetenca radi pokojnin na okrajna sodišča in bo v tem oziru več reda, ker je delo bolj porazdeljeno. Upamo tudi, da se ne bo našlo sodišče, ki bi v teku dveh let in le pod pritiskom vednih urgenc od strani I. O. izdalo samo količino sklepov in še te po večini protizakonite.

Kredit za izredne podpore.

Lansko leto v oktobru je na vedne urgence od strani vel. župana in I. O. bil tukajšnjemu oddelku za soc. politiko dovoljen kredit 250.000 Din za razne pomoči po čas. inv. zakonu. Ta vsota je bila premajhna, da bi se moglo ugoditi vsem številnim in upravičenim prošnjam naših članov. Od tega zneska se je razdelilo: Na po- grebne stroške 36.900 Din, za zdravljenje 4800 Din, za potne stroške invalidov 7600 Din, za učne pripomočke 5600 Din, za podelitev orodja 73.900 Din, za brezobrestna posojila 43.000 Din in za enkratne izredne podpore 78.200 Din. Prošnji za podelitev enkratne izredne podpore je bilo ugodno rešenih 398, vsled izčrpanega kredita pa je bilo vrnjenih 878 prošnji. Po pra- vilniku k novemu inv. zakonu je predvideno, da bo vse take prošnje reševalo ministrstvo. Naloga Udruženja bo, da bo izposlovalo, da se kompetenca prenese na posamezne vel. župane in da bo le tem zopet dovoljen kredit.

Trafike.

Do prve polovice minulega leta so neza- ščiteni trafikanti še plačevali podružnicam go- tove odstotke od čistega dobička. Ker so po- družnice v tem oziru tudi precej zagrešile in da bi se to plačevanje enotno uredilo, je teda- nja monopolska uprava v Ljubljani izdelala skalo, po kateri bi se vsem nezaščitenim tra- fikantom določil odstotek dajatev. V momentu, ko je stvar v toliko dozorela, da bi se začela izvajati, je bila monopolska uprava v Ljubljani ukinjena in njen delokrog prenešen na inspek- torat oblastne monopolske uprave v Zagrebu, ki je pa napram tem dajatvam zavzel popol- noma protivno stališče, češ da so protizako- nite. Na spomenice Udruženja, kot vseh pridobitnih krogov Slovenije, da se za Slovenijo ob- drži monopolska uprava, monopolska uprava v Beogradu ni preklcala svojega ukrepa. Glede odstotkov bi imel I. O. v Ljubljani mnogo lažje stališče, ako bi bile te dajatve upeljane tudi v

drugih pokrajinah. Tega si pa ostali I. O. vzlic našemu prigovarjanju niso izposlovali. Ker je obstojala nevarnost, da bi monopolska uprava v Zagrebu odpovedala vsem invalidom, ki so bili prideleni k večjim trafikam brez vložitve obratnega kapitala, soudeležbo pri čistem do- bičku, je I. O. s posebno spomenico opozoril monopolsko upravo na krivice in nedogledne posledice, ki bi nastale vsled takšnega ukrepa. Nekaj tovarišev je vzlic temu zgubilo svoje deleže na pritožbo lastnikov trafik, drugi pa doslej še niso bili prizadeti.

Glede vsake podelitve trafike vpraša se- daj monopolska uprava vedno podružnico, če ima kakega člana, ki bi reflektiral na trafiko, in le v negativnem slučaju podeli trafiko ne- zaščiteni osebi. Radi tega v tem letu I. O. raz- ven par slučajev v tem pogledu ni podajal iz- jav, interveniral pa je, kjer se je pokazala po- treba.

Koncesije.

Kot je razvidno iz naše bilance, je bil glavni vir dohodkov, s katerimi so se krili vsi stroški ter dajale podpore in brezobrestna po- sojila, iz naslova koncesij.

Zato je tudi Izvršni odbor posvetil tem po- sebno pozornost, posebno še ob sprejemu no- vega invalidskega zakona. Da je prišel znani člen iz prejšnjega začasnega zakona v novi zakon, ni nemala, če ne predvsem zasluga Iz- vršnega odbora v Ljubljani. Znano je, da se je delalo od več strani na tem, da se ta odločba z novim zakonom ukine, toda zmagala je vsaj v tem slučaju uvidevnost merodajnih faktorjev.

Že v lanskem poročilu se je omenilo, da se za gostilniške koncesije ni moglo več sklepati dogovorov za perijodične dajatve, temveč le za enkratne. Bojazen, da bodo tako odpadli po- lagoma vsi dohodki od teh koncesij, se je ures- ničila in jih tudi letošnja bilanca ne izkazuje. Le v par izjemnih slučajih se je prosilec za- vezal za enkratno plačilo v prid Udruženju. Še oni, ki so se pred leti zavezali za perijodične dajatve, so povečini prenehali plačevati ne glede na svoje obveze.

Tako se je v tem oziru osredotočilo vse delo na kinokoncesije. Sicer tudi tu ni šlo vedno povsem gladko, toda z marljivim in previdnim delovanjem odbora se je odstranilo vse nastale zapreke.

Vsled slabega gospodarskega položaja in splošne finančne krize smo bili primorani zni- žati nekaterim lastnikom kinoobratov, obnovi- hove prošnje pogojene procenote. Nekateri so se celo uprli plačevanju in tožili Izvršni odbor za razveljavljenje sklenjenih notarskih aktov. Tudi ta zadeva se je končala in rešila nam v prid, še predno je prišlo do sodbe.

Na novo smo v tekočem letu sklenili 7 do- govorov, po večini notarskih aktov, radi osi- guranja plačila pogojenih procentov, obnovili smo jih pa 15. Med letom jih je zapadlo 7, ker niso pravočasno zaprosili za podaljšanje kino- koncesije. Celokupno imamo danes 22 notar- skih aktov in 17 dogovorov. Od teh nam redno plačuje 14 pogodbenikov, ostali pa so ali pustili svoje koncesije neizrabljene, ali so se zavezali enkratnemu plačilu ali pa igrajo samo od časa do časa. Nekaterim invalidom se je plačevanje sploh spregledalo.

Za ostale koncesije se pa nas ni obveščalo in so radi tega odpadla vsa plačila.

Statistika.

Zavedajoč se svoje naloge so tudi letos vse podružnice — ene bolj, druge manj — po- svetile svoje delovanje organiziranju članstva. V prvi vrsti se je delalo na to, da dobijo vsi že organizirani člani tudi članske knjižice, ki si jih niso mogli nabaviti že preje vsled slabega gnotnega položaja. Še več kot takim se je pa izdalo mnogo knjižic novo organiziranim čla- nom, ki so pristopili v naše vrste in tako pove- čali moč Udruženja ter ga s tem moralno in materialno podprli. Skupaj se je v tekočem poslovnem letu izdalo nad 1500 članskih knji- žic, sicer zadovoljivo, toda še vseeno ne tako število, kot si ga želimo vsi. Stremeti moramo za tem, da bomo imeli vse vojne žrtve organi- zirane v enotnem Udruženju.

Glasilo »Vojni invalid«.

Velikó važnost je polagal Izvršni odbor na svoje glasilo, kajti z njim more biti v stalnem stiku s posameznimi člani. S tiskom more po- jasniti cel potek vprašanja vojnih žrtv in vsak lahko posname najtočnejša navodila, ki jih po- trebuje v raznih stanovskih zadevah.

Naše glasilo med vojnimi žrtvami do sedaj še ni našlo pravega mesta.

Ako se pomisli, da imamo preko 10.000 organiziranih članov v Sloveniji, list pa se po- šilja 2045 osebam, pomeni razlika precejšnjo nezavednost.

Res je, da so krive temu največ slabe gnotne razmere, ker invalid s 7 Din 50 para pokojnine ali vdova z 1 Din 75 para pokojnine nočeta vsega žrtvovati za organizacijo in tisk. Vendar pa moramo po večini pripisovati ta nedostatek nezavednosti.

Toda v letošnjem društvenem letu smo tudi pri našem glasilu napredovali.

Z ozirom na gnotne razmere in gori navedeno količino prejemkov je poprej Izvršni odbor zadrževal list pri jako minimalni ceni 75 para. Sprevidel pa je, da bi bilo boljše, obliko lista povečati in ga vsebinsko izpopolniti tako, da bi lahko nadomeščal marsikateri drugi časopis.

Zato je proti koncu leta poskusil na ta način.

Vsebinsko je spopolnil s političnimi in raznimi dogodki, zdravstvenimi in drugimi nasveti in tako je postajal list vedno zanimivejši. Pri tem je dobil list veliko večjo in lepšo obliko in se je morala tudi cena dvigniti na 1 Din.

Na ta način je v kratki dobi treh mesecev narastlo število naročnikov za približno 300.

Kakor vsi listi pri nas, tudi naše glasilo ne more biti aktivno. Ako se bo list izpopolnjeval in bodo člani našli tako razumevanje zanj, kot so zadnji čas pokazali ali pa še bolj, je upati, da se bo lahko popolnoma rentiral.

Materijalno žrtvovanje pri naročnini je

tako malenkostno, da bi ga lahko sleherni naš član ali članica naročila. Tako bi bil močno razširjen, podprt in lahko tako izpopolnjen, da bi se kosal z najboljšimi listi.

Redakcija je predvidela, da bi se lahko priegnile najboljše dopisnike in strokovne pisatelje in napravil celo tednik. Misel je dobra in pomembna, stanje pa zavisi le od naših članov.

Uprava lista se je tudi popolnoma reorganizirala. Naložila je iz poprejšnjih knjig lepo urejeno kartoteko in pripravila vse potrebno za hitro in točno ekspedicijo, ki se vrši kar direktno iz tiskarne.

Pri plačevanju naročnine se kažejo nedostatki.

Aktiva. Račun bilance Izvršnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani za leto 1925. Pasiva.

Št.		Din	p	Din	p	Št.		Din	p
1.	Blagajna:			7.145	39	1.	Fond za zadrugarstvo	55.002	—
2.	Vloge:					2.	Fond za podpis deležev pri Invalidski zadrugi, tu	59.697	—
	Ljubljanska Kreditna banka, tu . .	112.820	—			3.	Fond Judenburških žrtev	1.000	—
	Mestna Hranilnica, tu	125.400	—				Saldo	502.729	62
	Dobrovoljačka banka, tu	117.066	—						
	Poštna Hranilnica, tu	5.716	41						
	Vložna knjižica Mestne Hran., tu . .	4.835	—	365.837	41				
3.	Efeti			3.100	—				
4.	Posojila			112.679	33				
5.	Blago			8.657	—				
6.	Markice			3.872	20				
7.	Premičnine			7.500	—				
8.	Podružnice			8.430	44				
9.	Reklama „Invalid“			412	—				
10.	Središnji odbor			68.305	—				
11.	Depozit			12.718	25				
12.	Inventar			19.771	60				
				618.428	62			618.428	62

Upravni odbor:

Tajnik: Slavko Benedik, l. r. Blagajnik: Miha Sernec, l. r. Predsednik: Matko Štefe, l. r.
 Člani: Ivo Sterle, l. r. Felix Dornik, l. r. Albin Leber, l. r. Stanko Tomc, l. r.
 Ivo Vuk, l. r. Albin Beve, l. r. Ivo Peček, l. r.

Pregledal in v redu našel:

Nadzorni odbor:
 Predsednik: Slavko Osana, l. r.
 Člani: Mirko Plehan, l. r. Vekoslav Mlekuž, l. r. Fr. Mirtič, l. r.

Izdatki. Pregled izdatkov in dohodkov Izvršnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani za leto 1925. Dohodki.

Št.		Din	p	Št.		Din	p
	I. Osebni izdatki.				I. Redni dohodki.		
1.	Plače stalnega osebja	45.800	—	1.	Članarina	3.024	20
2.	Plače pomožnega osebja	8.125	—	2.	Obresti od glavnice	56.362	96
3.	Povišice in honorarji	14.200	—		II. Izredni dohodki.		
	II. Materijalni izdatki.			1.	Monopolski fond	55.334	—
1.	Pisarniški in manipulacijski stroški	16.117	91	2.	Koncesije	327.471	26
2.	Kurjava in snazjenje	5.419	74	3.	Razno	3.232	60
3.	Potni stroški	50.632	70				
4.	Bolniška blagajna	2.280	20				
5.	Subvencija listu „Vojni invalid“	25.567	80				
6.	Podpore	85.707	75				
7.	Štastika in reorganizacija	657	—				
8.	Izredni izdatki	3.482	—				
9.	2% odpis inventarja	403	50				
	Prebitek	187.031	42				
		445.425	02			445.425	02

Upravni odbor:

Tajnik: Slavko Benedik, l. r. Blagajnik: Miha Sernec, l. r. Predsednik: Matko Štefe, l. r.
 Člani: Ivo Sterle, l. r. Felix Dornik, l. r. Stanko Tomc, l. r. Albin Leber, l. r.
 Ivo Vuk, l. r. Albin Beve, l. r. Ivo Peček, l. r.

Pravilnost stanja potrjuje:

Nadzorni odbor:
 Predsednik: Slavko Osana, l. r.
 Člani: Mirko Plehan, l. r. Vekoslav Mlekuž, l. r. Fr. Mirtič, l. r.

Račun glavnice.

Končno premoženje 31. decembra 1925	502.729	62	Začetno premoženje 1. januarja 1925	315.698	20
			Prebitek v letu 1925	187.031	42
	502.729	62		502.729	62

Blagajniško poročilo za l. 1925.

Bilanca I. O. izkazuje tudi za l. 1925. velik napredek. Vključno s slabim gospodarskim razmeram, ki vladajo pri nas v zadnjem času, se je I. O. posrečilo obdržati finančno linijo v smeri prejšnjega leta. Akopprav je lanski prebitek za ca. Din 6000 večji od letošnjega, smelo lahko trdimo, da prekaša materialni in moralni uspeh te bilance vse prejšnje. Dinar se je ustalil, pomnkanje gotovine vseh povsod, zato je izkazani prebitek mnogo več vreden, kot so pa bili drugi. Borba, ki jo je vodil I. O. za povzdigo svojih financ, ni bila lahka. Polno je bilo intrig od vseh strani, da se nam vzamejo še te pravice, ki jih imamo in ki so nekaj vredne. Toda zmagali smo s pomočjo nekaterih častnih izjem, ki so nam stali neustrašeno ob strani. Ugled naše organizacije se je jasno pokazal v tem slučaju. Nobena demagogija, temveč samo pravo nesebično delo v prid vojnim žrtvam je rodilo tako lep uspeh. **Današnja bilanca je naše zadoščenje!**

Prave ročne blagajne nimamo, temveč ima blagajnik vedno samo toliko gotovine, kolikor je neobhodno potrebuje za dnevne izdatke. Vse ostalo premoženje je naloženo v omenjenih denarnih zavodih, ki so nam obrestovali v prvem polletju od 10—12 %, v drugem pa po 7 %. Od efektov imamo 31 delnic Beograjske invalidske zadruge po nominalnem tečaju Din 100.—. Posojila so vsa sigurna in z malimi izjemami se tudi redno vračajo.

Na blagu imamo še v zalogi 3764 članskih knjižic à Din 2.30. Markic pa je 38.722 à Din —.10. Podružnice nam dolgujejo predvsem za članske markice, kar so pa v l. 1926. že precej odplačale. I. O. je založil razne tiskovine za reklamo na škatljice od vžigalic. Te stroške nam ima povrniti Beograjska inv. zadruga. Vsled precej ostrih pogojev in vsled stagnacije pri trgovini se te vrste reklama ni mogla tako razviti kot bi se želelo. Vendar upamo, da se bo razvila, ko dobe trgovski krogi zaupanje vanjo. Središnji odbor nam dolguje zadnji monopolski obrok odštevši Din 5.031.— za od njega prejete članske markice. Depozit vsebuje kavcijo pri našem pravnem zastopniku dr. Fršanu v tožbi radi neklih koncesij in Din 7000.—, ki so bili sporna zadeva s Središnjim odborom radi potnih stroškov našega delegata na mednarodni invalidski kongres v Ženevo. Obe zadevi sta bili v letu 1926. že likvidirani. Od inventarja se razume samo oprava društvenih prostorov.

V bilanci prejšnjega leta je bilo na računu zadrugarstva Din 412.269.68. Od tega zneska

si je pridržal I. O. Din 30.700.— in 3.700.—, skupaj Din 40.700.—, katere je on svoječasnno plačal iz svojega denarja za delnice in subskripcijske stroške Beograjske invalidske zadruge, dalje Din 60.000.—, kateri pripadajo I. O. na ime organizacije kot 25 % od prejetega monopolskega fonda do Din 240.000.—. Teh 60.000.— pa I. O. ni porabil zase, čeprav bi jih lahko po vsej pravici, temveč jih je votal zopet invalidski zadrugi na svoji seji dne 20. oktobra 1925. In sicer podpiše I. O. na svoje ime deležev za Din 20.000.—, na ime svojih podružnic za Din 20.000.— in Din 20.000.— pa ostane kot kavcija za te deleže. »Vzajemna pomoč«, invalidska kreditna zadruga v Ljubljani, je prejela Din 311.171.68 kot začetni kapital, Din 1698.— pa so znašali stroški radi zadruge, kakor dve delegatski anketi in popravila barake na Mirju. S tem je lanski fond za zadrugarstvo izčrpan.

Na plenarni seji v Beogradu dne 30. okt. 1925 je dobil I. O. v Ljubljani Din 73.336.— od zadnjega obroka monopolskega fonda. Na račun zadrugarstva smo dali 75 %, t. j. 55.002.— Din, ostalih 25 %, t. j. Din 18.394.— pa kot dohodek na račun monopolskega fonda.

I. O. se je po večini strogo držal proračuna, da se istega ne prekorači. Z ozirom na to pa, ker so dohodki precej večji, kot je bilo predvideno, smo naredili izjemo pri nekaterih izdatkih in to predvsem pri podporah, katere tvorijo največji izdatek. I. O. se je čutil primoranega pomagati svojem članstvu v najvišji meri, četudi preko proračuna, ker socijalna politika v Ljubljani ni imela za podpore nobenega kredita skoro celo leto, invalidnine so pa berške, a beda je na vrhuncu.

Veliki se zdé tudi potni stroški, a pri sedanjih razmerah so neizogibni. Ako hočemo, da postane naša organizacija res matica vseh vojnih žrtev, se ne smemo strašiti pred to vsoto. Porabilo se je sledeče: kongres v Skoplju Din 21.348.50, občni zbor I. O. v Ljubljani Din 9777 50 para, občni zbori podružnic Din 9.164.70, razna službena potovanja Din 5265, plenarne seje v Beogradu Din 5077.—.

Iz dohodkov je razvidno, koliko je I. O. dosegel sam s svojim delom in koliko je prejel pomoči od drugih. Posebno značilna je postavka o članarini. Tu se jasno vidi, koliko more I. O. računati na svoje podružnice v slučaju potrebe. Bridka je ta resnica, toda potrebno je, da smo si tudi v tem oziru na jasnem.

Sprejmite poročilo I. O. ali ga pa zavrnete, delali smo z najboljšim namenom in naša vest je čista. Edina želja je, da bi mogel novi odbor storiti za vojne žrtve vsaj toliko kot je sedanji.

Sedanji položaj.

Teško smo pričakovali trajne rešitve vprašanja vojnih žrtev z nadami, da se bo zboljšalo.

Naš stalni invalidski zakon pa ni pokazal zaželenega uspeha.

Sedanji položaj, ki je nastal po novem invalidskem zakonu je v splošnem še slabši od prejšnjega.

To bomo začeli polagoma čutiti. Ako premostrimo rešitev v vseh panogah, moramo zaznamovati večkrat minus, kakor plus, napram prejšnjemu položaju.

Kar ni poslabšal invalidski zakon, je pa njegov pravilnik.

Pravilnik pokaže zakonove paragrafe v tako slabi luči, da nam mora vzeti vsako nado v boljšo bodočnost.

Zakon sam na sebi ni našega vprašanja, izvzemši invalidnine in zdravljenja prav nič zboljšal.

Ako bi v prejšnjemu začasnemu invalidskemu zakonu zvišali in zenačili invalidnine in dotični zakon napravili stalen, pa bi bilo naše vprašanje na boljšem.

Poglejmo kar posamezne vrste zaščite in pomoči, ki jih nudi novi invalidski zakon.

Brezplačno zdravljenje je v toliko na boljšem, da se nudi tudi za nevojne bolezni.

Ortopediranje se ni nič spremenilo.

Pri strokovnem pouku se je stanje celo poslabšalo, ker se je doba skrajšala.

Olajšave glede obrta so iste kot prej.

Posredovanje služb se ni prav nič razširilo in prvenstvo popolnoma nič spremenilo.

Podpore in posojila so ravno tako negotove.

Vozne ugodnosti so se poslabšale.

Invalidnina se je nekoliko zvišala, na drugi strani pa zelo omejila, posebno z vsakoletnimi predpisi finančnega zakona, in pri vdovah, ki jim je stavljen pogoj siromašnosti.

Pogrebni stroški so negotovi in zmanjšani.

Vzdrževanje hiralcev po invalidskih domovih se je poslabšalo, ker se je omejilo le na najtežje slučaje.

Kje imamo toraj beležiti izdaten napredek?

Prav nikjer.

Pač pa imamo beležiti veliko nazadovanje, katero nam je zadal pravilnik. Posebno nas vojnih žrtev v provinci se to močno tiče. Poglejmo dalje.

Pravilnik je napravil centralizacijo našega vprašanja, vsled katere bomo zelo omejeni.

Ako se bo hotel naš invalid učiti, napraviti izpit, doseči mojstrsko spričevalo, priti v zavod, bodisi kot učenec ali hiralce, ali pa v toplice, dobiti podporo, obleko, odpravnino, da skratka vse bo moralo odločiti samo ministstvo za socijalno politiko. Pravilnik govori o vseh prošnjah, da se vlagajo direktno na ministstvo, popolnoma pa prezira oblastne invalidske referate, kakoršnega smo imeli sedaj na invalidskem oddelku pri velikem županu. Na ta način se bodo menda dotični invalidski oddelki sploh uklinili.

Pač pa bodo direktno podrejeni ministstvu za socijalno politiko naši invalidski domovi, ki bodo imeli le skrbeti za notranjo upravo brez vsake pravice odločevanja.

Pa tudi gojencem invalidskih domov je preskrbel pravilnik v marsičem občutno spremembo.

Poglejmo samo, kjer določuje koliko obleke sme dobiti gojenec, in za njo je predpisana doba nošenja pod njegovo osebno odgovornostjo. Klobuk in suknjo dobi celo samo po potrebi.

Gojencem invalidskih domov se za ta čas ukine osebna pokojnina. Pri popravih protez se vpeljavajo uradne poizvedbe glede krivde pokvarjenja, ki znajo v marsičem zvaliti neupravičeno krivdo na invalida. Takih podobnih sprememb v škodo invalidov najdemo še veliko v pravilniku.

Iz tega sledi, da je naše vprašanje precej na slabšem položaju, kakor je bilo pred sprejetjem zakona.

Pomislamo samo to, da bo v vsakem najmanjšem slučaju romala prošnja v Beograd, kjer bo v splošni centralizaciji čakala na preobloženih mizah odrešenja. Po tem pa, kako

otežkočene bodo poizvedbe in sploh skoro onemogočene vsake osebne intervencije.

Tovariši in tovarišice, ko se bo to začelo izvajati in bomo občutili, bomo šele videli, na kakšen način imamo rešeno vprašanje.

Danes še kolikor toliko posluje v svoji kompetenci invalidski odsek pri velikem županu, ako pa postane s tako centralistično upravno metodo nepotreben, lahko rečemo, da smo v marsičem prekinili.

Kar primerjajmo naše akte, poslane od specialnih komisij, pa si ustvarimo bodočo sliko.

K vsemu temu pa daje invalidski zakon še našemu udruženju predpis reorganizacije, ki misli biti ravno tako centralistična.

Imamo načrt novih pravil, ki predvidevajo v organizacijskem kakor v materialnem oziru isto kakor pravilnik k invalidskemu zakonu.

Zakaj imamo našo dobro organizirano organizacijo v Sloveniji? Zato, da ne bo mogla v nobeni stvari doma intervenirati, ker se bo morala vsaka najmanjša zadeva reševati v Beogradu.

Ker ne vidimo nobenih koristi pri tem, pač pa veliko oviro pri naših pravicah, hočemo, da ostane odločevanje v našem vprašanju in njegovo izvajanje tam, kjer smo mi.

Za krivice imamo doma sodnijo, za davkoplačevalce davkarijo, za izobrazbo šolo, za invalide pa naj bo invalidska oblast.

Tam, kjer so ljudje, morajo biti tudi njihove potrebe.

Naš sedanji položaj je slab, toda poskrbeti moramo, da ga ne poslabšajo še neumestne določbe.

Zato se zavzemimo za popravo vsaj onega, kar se popraviti da.

Vojni tovariši!

Vključno s težkočam, s katerimi se bori naš rod, vključno s Vaši zaposlenosti, tovariši, po najraznovrstnejših društvi in organizacijah, navzlic splošni malodušnosti, kakor tudi zgubi sil in energij, ki nam jih je vzela vojska, se vendarle pridno gibljete in možata ljubezen, porojena na krvavih poljanah, Vas združiti in izganja iz Vas hidro strankarstva, ko gre za lepe cilje naše Zveze. Površno računano nas je v Sloveniji približno 200.000 mož, ki smo bili v vojni. Kakšna sila, kakšna moč, če bi bili vsi enotno združeni in organizirani. Toda mi se nikomur ne vsiljujemo in gremo naprej po začrtani poti. Na različnih krajih Slovenije bomo letos odkrili spomenike odnosno plošče padlim bratom. Stvar je zamišljena tako, da bo slavnost odkritja obenem pokrajinsko zborovanje Zveze v tisti daljni in bližnji okolici, ki obkroža kraj odkritja. Po Veliki noči pričnemo in sicer odkrijemo in zborujemo: dne 11. aprila Krka Dol., 18. aprila Preserje (Žalostna gora, Notranjsko), 25. aprila Dobrunje (Sv. Urh, ljubljanska okolica pod Golovcem), 8. junija Šmartno pri Litiji, 4. julija Trbovlje, 18. julija D. M. Polje, 25. julija Rečica ob Paki (Sav. dolina), 12. septembra Št. Peter, Ljubljana. Vrhutega bodo letos tudi še odkritja, pa čas še ni določen, v Sostrem (Zvon padlih), Boh. Bela, Leskovec, Maribor, Srednja vas v Bohinju, Škofja loka, Sp. Logatec in še drugod. Naša podružnica v Kranjski gori se bavi z mislijo, zbrati vse kosti vojnih trpinov, zlasti Rusov, ki leže raztresene v njenem okolišu, jih prenesti na domače pokopališče in ondi postaviti primeren mavzolej, kakor tudi urediti prelepo rusko kapelico iz časa vojne, znano vsem turistom, ki posečajo prelepi Vršič. Tako tudi Bohinjci na Ukancih, planina Kraj in drugod. Pri tej priliki nad vse prijazno opominjamo in prosimo merodajne faktorje, naj ne zabijo na obljubljeno ureditev ljubljanskega voj. pokopališča. Tovariši! Če pa je v Vašem domačem kraju le prevelika gospodarska kriza (kakor letos v Trbovljah), odložite odkritje na poznejši čas. Preizkušeni smo, da bi ne videli nadčloveških težkoč, s katerimi se bori naše ljudstvo, zato ne forsiramo. Občni zbor in skupno delovanje pa se določi po temeljitem prevdanku in posvetovanju z raznimi podružnicami koj po Veliki noči. Predobro zavedajoč se, da osušiti eno samo človeško solzo je bolj častno in viteško nego prelivati reke krvi, Vas prosimo, tovariši, pomagajte našim pohabljenim bratom, sirotam in vdovam, kakor veste in morete, saj čujemo v časopisju njih obupne klice in naj se nikdar več ne ponovi na naši zemlji slučaj moderne majke Jugovičev, beograjske 65 letne Sofije Kostičeve, ki je dala na žrtvenik domovine moža, sedem sinov in lastne ude, sama pa umirala vržena na cesto od krutega vojnega dobičkarja. V nebo vpijoč zločin! O legendarni majki Jugovičev, ki je zgubila na Kosovem moža in 9 sinov, ljutih levov, pravi narodna pesem, da »od tuge joj živo srce puče« in umre češčena kot vzor mati in junakinja.

moderna majka Jugovičev, Sofija Kostičeva, pa pije obupana strup od vseh zapuščenca. Pač znamenje strašne brezsrčne dobe, zato, tovariši: Mrtvim dostojen spomin, živim vojnim žrtvam dostojen kos kruha! to bodi naše geslo! Tajnike naših podružnic kakor tudi tovariše zaupnike prosimo, naj nam čimprej pošljejo sezname izvoljenih odborov in koliko mož šteje njihov kraj. Opozarjamo vse podružnice, da so prišli iz Zagreba po želji mnogih naročeni znaki naše Zveze. Dobe se po pismeni na-

ročitvi v Zvezi S. V., Miklošičeva 7 a. Stanejo z legitimacijami vred Din 6.— Na njih je v težko vojno čelado okovana glava trpina iz vojne, vsa izmučena, izsesana, trnje se ovija okoli, usta se odpirajo v naš krik bolesten: »Oj, Doberdob!« Naš znak in je simbol bóli, neizmernega gorja, ki muči, trga kakor jastreba danes vsa slovenska srca.

Tovariši, ne klonite duhom, na vztrajno delo naprej!

Glavni odbor Z. V. S.

Naše gibanje.

OBCNI ZBOR. Udruženja vojnih invalidov kraljevine SHS izvršnega odbora v Ljubljani se bo vršil 25. marca 1926. Ker mora biti po pravilih en mesec preje objavljen, naznanja izvršni odbor, da je določen za gori omenjeni dan. Vendar pa, ako središni odbor sprejme poprej nova pravila, ki se pripravljajo in bi bil izvršni odbor vezan na kake spremembe, bo preložil redni občni zbor na kratko dobo pozneje. Eventualno spremembo, dnevni red, ter kraj in čas vršitve bo izvršni odbor objavil v svojem glasilu »Vojni Invalid«.

Občni zbori se vrše:

Dne 21. marca 1926 v Šoštanju, Brežicah in Črnomlju.

Dne 11. aprila 1926 v Dol. Lendavi.

Prosi se točne udeležbe.

Za zaostanke. Izvršni odbor je že večkrat interveniral glede zaostankov pokojnin, da se vendar enkrat že nakažejo.

Potom računovodstva delegacije min. financ, odsek za vojaške mirovine, je prejel obvestilo, da je ministrstvo za socialno politiko z rešenjem z dne 26. januarja 1926 E. br. 14.326 obvestilo gorenje računovodstvo, da se bodo krediti za izplačilo obveznosti iz prejšnjih let otvorili, ko bo odobren budžet za leto 1926/27.

Priporočilo. Središni odbor nam javlja, da je osvojil ponudbo, da priporoča nakup reliefa »Osvobodilac«, katerega razprodaja g. Franc Kršinič.

Podružnicam se priporoča, da podpirajo prodajalce tega dela, ker gre 10% čistega dobička za naše udruženje.

Gornjesavinjska dolina. Plaho upanje v bodočnost dela razorane obraze, ko slišijo naše vojne žrtve o novem invalidskem zakonu in raznih malenkostnih zaščitah. Naša organizacija jih tolaži, k njej se zatekajo, da jim vsestransko pomaga in se bori za pravice posameznikov ter splošno skupnost. Jeli še kdo drugi v naši domovini, ki sočustvuje z nami, se zavzema za nas. Ali se nam obeta boljša bodočnost iz potrtega položaja. Plaho zaupanje v besede sotrpina. Ko z zanimanjem motrim naše glasilo, me navdahne vera, upanje in ljubezen in zanašam se v tovarištvo tisočih in tisočih pod okriljem bratske organizacije. Mnogim, zlasti iz hribovskih krajev je vse to povsem neznano, a zavednejši med njimi bi se organizirali, ako bi se vedeli kam obrniti.

Ko je pred leti prišel tajnik iz Braslovč bodrit nas trpine, je naletel na žalostno razočaranje, ker je imel pred seboj le tri invalide in nobene vdove. Danes z veseljem zabeležim že 18 naročnikov glasila in precej več organiziranih članov in članic. Tudi smo že vsi po večini poravnali članarino in polletno naročnino. Kakor drevo, ki ima razpletene korenine, po katerih srka v se življenje in postane močno, da kljubuje viharjem, po tem pa rodi sadove, tako se razvija in bo močna tudi naša organizacija. Naša podružnica kaže po vsem zadovoljiv uspeh z vrlim odborom in zavednim rednim članstvom. Ne smemo zahtevati samo podpore iz svoje borne članarine, ker to ni organizacijsko in društveno. Pač pa bodimo zvesti borci pod geslom »Sloga jači«. S tem geslom v srcu pričakujemo, da nam podružniški odbor pošlje sotrpina, ki ga na skupnem shodu iskreno pozdravimo.

Podružnica U. V. I. v Celju obvešča svoje člane in članice, da ji bo mogoče tudi veličnočne praznike obdariti nekaj revnih članov in članic v obliki denarnih podpor in to z zneskom, darovanim po neimenovani osebi.

Razpisane podpore so namenjene predvsem voj. sirotam, vdovam z otroci in invalidom z družino, ki so brez vsakih sredstev in nikjer oskrbovani.

Pripomni se, da se članov in članic, ki so bili deležni pri razdelitvi zadnjih podpor, pri tem razdeljevanju ne bo moglo upoštevati, razen v izrednih slučajih, kakor n. pr. bolezen itd.

Tozadevne prošnje je vlagati osebno ali po pošti do 25. t. m. na celj. podružnico. Na poznejše se ne bo oziralo.

Iz Celja. Dne 6. t. m. je umrl član tukajšnje podružnice 60% invalid Štefan Čoh iz

Celja. Pokopan je bil z vojaškimi častmi. in sicer je bil to sedaj prvi slučaj.

Ohranimo ga v trainem spominu. svojcem pa izrekamo naše sožalje.

Podružnica U. V. I. v Zagorju ob Savi je priredila v tukajšnjem Sokolskem domu dne 7. t. m. veseloigro »Tit Grom«. Igral je dramatični odsek U. V. I. iz Ljubljane. Vsi igralci so rešili svoje vloge izborni, za kar se jim tukajšnja podružnica najlepše zahvaljuje. Zahvaljujemo se nadalje tudi posebno tukajšnjemu Sokolskemu društvu, ki nam je brezplačno odstopilo dvorano, kakor tudi dramatičnemu odseku Sokola, ki nam je istotako brezplačno odstopil oder in nam šel vsestransko na roko. Zahvaljujemo se nadalje tukajšnjim tamburašem in končno še slavnemu občinstvu za mnogobrojen poset, s katerim nam je pripomoglo do sijajnega materialnega uspeha, katerega čisti dobiček je namenjen za postavitev spomenika v svetovni vojni padlim Zagorčanom.

Podružnica voj. invalidov v Zagorju pozivlja svoje člane, da se zglašajo v tukajšnji pisarni le ob nedeljah od 9.—12. ure in sicer v lokalu gospe Dolinšek pri Sokolskem domu. Ob delavnikih naša podružnica ne more uradovati, ker je ves odbor zaposlen. Obenem naznanjamo, da je tuk. podružnica prejela Uverenja za polovično vožnjo, ki se bodo izdajala med uradnimi urami. Končno pozivljamo vse člane in članice, ki še niso poravnali naročnine, da to čimprej store.

Podružnica Zagorje ob Savi je imela redni občni zbor dne 17. januarja 1926 v gostilni ge. Kovač v Toplicah. Predsednik tov. Vipotnik je po otvoritvi poročal o delovanju podružnice in med drugim, da naj razdeli revnim članom podpore. Tov. Sekovšek je ugovarjal proti štirim članicam, ker ne dobivajo pokojnine. Kljub temu je občni zbor izglasoval vse podpore ter podal z zadovoljstvom odboru absolutorij. Delegat tov. Tomc je obširno poročal o položaju in pojasnjeval zakon. Kandidativni odbor je predložil nov odbor, ki je bil izvoljen iz sledečih tovarišev: Predsednik Rud. Drnovšek, odborniki: Franc Veber, Miha Tomelj, Peter Robas in Marija Razinger, nam. Franc Hojnik, Josip Jeršin in Avgust Kobilšek. Nadzorni odbor: Ivan Križaj, Joško Valand, Ivan Mladkovič, nam. Vidregar Ivan in Antonija Jernejc.

Trebnje. Dne 17. januarja 1926 se je vršil občni zbor podružnice. Kljub slabemu vremenu je bila dobra udeležba. Odbor je podal dovoljivo poročilo, ki je bilo enoglasno sprejeto. Navzoči so z zanimanjem sledili izvajanjem delegata I. O. tov. Benedika, ki je obširno poročal o položaju. Odbor je sledeči: predsednik Novak, tajnik in blagajnik Gabrijel, odborniki Murn, Kraljič, Kozlevčar, namestniki Strajnar, Opara in Grandovec. Nadzorni odbor: Penca, Trunkel in Perovšek, nam. Kaferle in Skoporc.

V Šmarju pri Sevnici se je izvršil občni zbor dne 24. januarja t. l. Bil je kljub snegu in mrazu še dobro obiskan. Vodil ga je delegat I. O. tov. Bevc iz Ljubljane. Z zanimanjem je sledilo članstvo njegovim izvajanjem o zakonu in drugih aktualnih vprašanjih. Poročilo odbora je bilo vzeto z odobrenjem na znanje. Opaziti pa je bilo, da je tam še precej neorganiziranih članov. Nov odbor je sledeči: preds. Ivo Sever, podpredsednik Anton Hochkraut, tajnik in blagajnik Franc Teraž, odbornik Jože Klemenčič, namestniki Mastnak, Perc in Žveglič. Nadzorni odbor: Hutar, Kranjc in Grobelnik, nam. Serjak in Bolkovič.

Išče se invalid, ki zna dobro igrati violino, klarinet ali harmoniko. Dobil bi stalni zaslužek v diletantskem orkestru. Oziralo se bo samo na poštene, trezne osebe. Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo Vojnega invalida do Velike noči.

Poizvedba. Prosim vojne invalide, posebno one, ki so se vrnili iz ruskega ujetništva in fronte, da sporoče, ako je kdo videl mojega moža Petra Meznerja (Mesner). Star je bil 43 let. Moral je oditi takoj začetkom vojne z Gebirgsschützen Rgmt 4 na rusko fronto, kjer je bil ujet meseca januarja 1915. Prejela sem 22. maja 1915 pismo iz »Stancija Lumbuša Olanekzaja Vuzastak, Finland Rusija«. Takrat smo čitali v časopisih, da je dosti ujetnikov na Finskem zmrznilo. Kdor bi kaj vedel o njem, naj

mi proti plačilu sporoči na naslov Kristina Mezner, Guštanj.

Zopet eden mani. V Krškem je dne 5. t. m. preminul tovariš rez poročnik in 100% vojni invalid Auman Milan. hišni posestnik v Krškem. Podlegel je zavrtni ietiki, na kateri je bolehal že več let in se je lansko leto tudi zdravil na Golniku. Ves čas svoje invalidnosti pa ni prejemal nobene pokojnine, ker invalidsko sodišče še do danes ni rešilo formalnega priziva finančne prokurature, katera se je pritožila proti odloku pristojnega okrožnega sodišča o priznanju pokojnine. Sedaj se je rešil prošni prizivov in borbe.

Pokojnik se je udeleževal tudi v udruženju ter je bil član nadzornega odbora. Naj mu bo zemlja lahka, njegovim rodbini posebno na gospej soprogi pa izrekamo naše sožalje.

Zagorje. Tovarišu Jošku Jeršinu, ki mu je lani umrla hči Silva in februarja letos žena Veronika, izrekajo zagorski invalidi - tovariši iskreno sožalje.

Razpis trafike. Trafika na Poljanski cesti štev. 70 poleg mostu v Štepanjo vas se bo odvala dne 15. aprila t. l.

Reflektanti, ki razpolagajo z lokalom in primernim kapitalom, naj se zglase pri U. V. I. podružnici ljubljanski med uradnimi urami.

Ugoden nakup. Udruženje voj. inv. podružnica v Kočevju proda 11 komadov še v dobrem stanju se nahajajočih tamburaških instrumentov. Cena se poizve pri podružnici.

Za tiskovni sklad so darovali: Podružnica Jesenice 50 Din

Tiskovni sklad. J. M. Kočevje Din 30.—, Kristina Mesner Guštanj Din 10.—.

Politične beležke.

Grčija kupuje puške. Grčija je naročila v Italiji precejšnjo množino vojnega materiala. V prihodnjih mesecih mora Italija Grčiji dobaviti 100.000 pušk. Nadalje namerava naročiti za 12 milijonov letal. — Lep mir!

Severna Jugoslavija kot zaledje Reke. Dr. Ninčić, naš zunanji minister in Mussolini sta določila temelje italijansko-jugoslovenskega sporazuma, po katerih se varujejo jamstva neodvisnosti in se za aktivnost reškega pristanišča odvarja vse jugoslovansko zaledje. Mussolini razume. Najprej smo dali Reko, sedaj ji pa še garantiramo razvoj. Zato bomo pa imeli to čast, da se bo Italija angažirala, da v gotovih mesih podpira komercialne aspiracije Jugoslovenov na Solum.

Komandant mesta Splita je postal Daskalović. Fašisti se vsled tega razburjajo in napadajo v »Piccolo« in »Mesaggera«, ki med drugim omenjata, da je Daskalović spisal knjiго o bitki pri Kobaridu. — Kai ilh boli?

Na seji »Zveze narodov« zastopniki držav bojkotirajo madžarskega delegata. Splošno se je opazilo, da predsednik Išit pri razpravi o Madžarski ni pozval madžarskega zastopnika, naj sede k mizi članov. Tudi pozneje ga ni vprašal, ali ima kaj pripomniti, temveč je po kratkih besedah odredil glasovanje. V slučaju Avstrije pa se je predsednik ravnal po običajnem postopanju, da je povabil zastopnike Avstrije k mizi članov ter jih pozneje tudi vprašal, ali imajo kaj pripomniti.

Bolgarska prosi za mednarodno posoiilo notom »Zveze narodov«. Z ozirom na to prošnjo so jugoslovenski delegati skušali ugotoviti število emigrantov v Bolgarski z jugoslovanskega ozemlja. Po najnovejši bolgarski statistiki iz leta 1925, se je ob tej priliki mogla »Zveza narodov« prepričati, da je v Bolgarski samo 10.244 beguncev z jugoslovanskega ozemlja, medtem, ko so na vseh dosevanih mednarodnih konferencah Bolgari zatrjevali, da imajo nad 150.000 beguncev iz jugoslovanskega ozemlja.

Ponovna vojna v Siriji. Mirovna pogodba med Druzi in Francozi so se deloma izjavila in v Siriji se je začel zopet boj na celi črti. Ogrožen je zlasti Damask. Francoske čete so Druzi napodili v beg proti Damasku.

Nova francoska vlada. Briand je sestavil novo vlado, ki razen štirih ministrstev sestoji iz prejšnjih ministrov. Nova vlada sestoji iz desetih poslancev in treh senatorjev, med katerimi je šest socialistično-radikalnih, dva socialistična republikanca, dva poslance radikalne levice, dva levičarska republikanca in enega poslanca, ki ne pripada nobeni skupini.

Rusija za razorožitev. Predsednik ljudskih komisarjev Rykov se je v svojem govoru izjavil, da se sovjetska Rusija za slučaj udeležbe na razorožitveni konferenci izreče za razorožitev. Predlagala bo, da se naj oboroževanje omeji, da se prepreči vse vojne in da eventualno sproži predlog, da se naj uniči vsa industrija, ki izdeluje orožje.

PRORAČUN za leto 1926.

Dohodki	422.031'42
Izdatki	210.000'—
Preostanek	212.031'42

D o h o d k i		I z d a t k i	
I. Redni dohodki.		I. Redni izdatki.	
1. Ostanek iz leta 1925	187.031'42	A. Osební	
2. 10 % od članarine	10.000'—	1. Plače osebja:	
3. Podpore izred. članom	5.000'—	tajnik	12.000'—
4. Obresti od glavnice	20.000'—	blagajnik	15.000'—
	222.031'42	tipkarica	12.000'—
		sluga	12.000'—
II. Izredni dohodki.			51.000'—
1. 25 % od monopolskega		2. Plače pomožnega osebja	12.000'—
fonda	40.000'—		63.000'—
2. Koncesije	160.000'—		67.125'—
	200.000'—	B. Materijalni:	
Skupaj I. in II.	422.031'42	1. Pisarniške potrebščine	10.000'—
		2. Kurjava in snajenje	4.000'—
		3. Potni stroški	20.000'—
		4. Bolniška blagajna	3.000'—
		5. Nabava inventarja	5.000'—
			52.000'—
		Skupaj redni izdatki	115.000'—
		II. Izredni izdatki:	
		1. Statistika in reorganizacija	3.000'—
		2. Subvencija listu „VOJNI	
		INVALID“	25.000'—
		3. Enkratne izredne podpore	65.000'—
		4. Razni manjši izdatki	2.000'—
			95.000'—
		Skupaj I. in II.	210.000'—

Vzlic vsemu trudu, da bi se upravni stroški znižali na minimum, izkazuje proračun za leto 1926. Din 210.000 izdatkov. Zmanjšalo se je postavke povsod, kjer je bilo to mogoče, posebno pri upravnih stroških. Največji del potnih stroškov je odpadel običajno za vsakoletni kongres. V letošnjem proračunu ti niso predvideni in se bo morala za to ob priliki votirati posebna vsota. Znesek, ki je preliminiran, se bo rabil za letošnji občni zbor Izvršnega odbora za potne stroške delegatov vseh podružnic, de-

legatske ankete, plenarne seje, revizije in shode. Niso se restringirali zneski, ki gredo v materijalno podporo članstva in subvencija listu »Vojni Invalid«. Glede brezobrestnih posojil I. O. sam ni stavil nobenega predloga, ampak prepušča to občnemu zboru, da odloči, če se bodo posojila, upoštevajoč obstoj naše zadruge, še izdajala.

Ker dolguje država Udruženju še vse obroke 4 pro mile od čistega dobička drž. monopola

za leto 1925., je med dohodki predvidena ena četrtina teh obrokov, ki jih je I. O. v smislu svoječasne sklepa plenuma in kongresa upravičen pridržati za organizacijo. Ostale tri četrtine pa bodo rezervirane za zadrugarstvo. Razven te postavke slonijo vse druge kalkulacije na realnih uspehih minulih let. Zato mirno lahko pričakujemo, da bo predvideni preostanek koncem leta tudi dosežen. Proračun je Središnji odbor že odobril na seji dne 18. febr. t. l.

Novičar.

Služba, ki preživlja moža in ženo. Originalen slučaj se je obravnaval pred kratkim na sodišču v Los Angeles. Ida May Sheldon je bila ves čas svojega zakona prav srečna žena. Nikdar ji ni dorežljivost njenega moža, ki je bil industrijec, odrekla kake želje. Toda kakšne vrste industrijec je bil, to ni zanimalo zadovoljne žene nikoli, tudi takrat ne, ko jo je prosil za njeno roko. Nekega dne pa je imela ta dama nekaj opravil v mestu. Vzela je seboj tudi svojega psička. Na poti pa se naenkrat psiček iztrga z vrvice vred iz rok svoje gospodarice in hiti z vso vneto proti nekemu beraču, ki je sedel pred cerkvenimi vrati. Tu se je psiček ustavil in slabotno izgledajočega starikega moža z vsem veseljem pozdravil. Gospa je stopila začuden bližje in je izpraševala berača, opazovala ga natančneje in zasledila veliko podobnost med njim in njenim soprogom. Beraču je odtrgala prilepljeno brado in v grozi je spoznala svojega moža. Kljub prošnjam razkrinkanega soproga je gospa v silni razburjenosti in jezi vložila tožbo na ločitev zakona. Sodišče pa je navzlic temu, da je nesrečni mož dokazoval, da »pošteno« preživlja s svojo službo ženo, izreklo ločitev zakona v prilog razžaljeni soprogi.

Zdravniški nasveti.

Če se je kdo ožgal, daj na rano mrzlih obkladkov, če opekline ni prehuda. Mehur je treba spodaj odpreti, da voda z rane odteče. Pri hudih opeklinah treba napraviti obliž (žavbo) z lanenega olja, jajčnega beljaka in kisle smetane. Ta obliž se na dan dvakrat menja.

Če se je kdo utopil, položi ga, da na strani leži, potegni mu jezik ven, da se voda more izteči, pripravi ga umetno k dihanju.

Če se je kdo zadušil, če je komu kaj obtičalo v grlu, da se hoče zadušiti, ščetaj ga v grlu, da začne bljuvati. Če se je kdo zadušil v plinu, nesi ga na prosto ali v dobro prezračeno sobo. Če se je kdo obesil, prereži vrv in ga previdno snemi. Pripravi mu umetno dihanje.

Če se je kdo zastrupil, naj pije veliko mlačne vode, ki je z oljem, maslom ali soljo zmešana, tako da začne bruhati. Devaj mu na glavo mrzle obkladke in gorčični obliž na želodec in lidke. Kdor se je zastrupil z mišnico (arzenik), naj pije mleko ali jajčnega beljaka. Zoper zastrupljenju po nikotinu (tobaku) treba dati zdravila, da bo bolnik bruhal, treba laksirja in naj se mu daje čistega terpeninovega olja 30—40 kapljic naenkrat izpit. V tem slučaju ni dajati masti in olja. Pri zastrupljenju po zelenem volku (kottlovinski zelenici) daj bolniku sladkorja in surovih jajc, ne dajaj mu pa oceta, masti ali olja.

Če si je kdo zlomil ud (roko, nogo), položi ga v naravno lego in pazi, da bolnik ostane pri miru. Oblož mu ud z deščicami in priveži jih.

Če si je kdo zmečkal kak ud, pusti zmečkanu meso pri miru in delaj je mrzle obkladke.

Zdravilstvo.

Zgodbi o demokraciji. Sledeče dogodke je napisal Vladislav Orkan v svoji knjigi »Pisma iz vasi«. Ko sem se pred več leti mudil v Ženevi, sem bil v neki kavarni priča naslednjega prizora: Ker je bilo še zgodaj popoldne, je bila kavarna skoraj prazna. Maloštevilnim gostom sta stregla mlad natak in velik, širokopleč, sta-

rejši plačilni natak. Vrata se odpro in v kavarno naglo vstopi neki častnik. Vsled prahu na njegovem kroju, je bilo videti, da prihaja z dolge poti, najbrže iz vojaškega vežbališča. Častnik pogleda po dvorani in ko opazi plačilnega natakarja, se vzravna, kot pred svojim šefom in ga vojaško pozdravi. Nato je stopil k njemu in oba sta si prisrčno segla v roke. Ko se častnik vsede k mizi, tedaj se nagne plačilni natak in vpraša gosta, česa želi...

Z začudenjem sem opazoval ta prizor. Ko je kmalu nato prišel v mojo bližino mlajši natak, sem mu vse to, kar se je meni zdelo čudno, povedal in ga obenem vprašal, če mi more on obojestransko razmerje teh dveh mož pojasniti. Smehljaje mi je nato on razložil moje začudenje: »To je popolnoma enostavno. Naš plačilni natak je stotnik v rezervi. Oni častnik pa je nadporočnik. Ker je vstopil ta v vojaškem kroju, je pač izkazal plačilnemu natakarju kot nadrejenemu vojaški pozdrav. Ker se pa od skupnega vežbanja dobro poznata, sta se pozdravila prijateljsko. Potem pa se je častnik vsedel k mizi in dolžnost ima sedaj plačilni natak, da mu kot gostu postreže. V tem vendar ni nič čudnega.«

Drugič pa sem hitel v luko in sem bil zelo zgodaj na cesti. Ni bilo še cestnega trušča in prometa. Kavarne so ravno odpirali in nosili mizice ter stole na cestne hodnike. Mojo pozornost pa sta vzbudila dva moža, ki sta stala na sredini ceste. Bila sta to: nek cestni pometač, naslonjen na svojo metlo in eleganten gospod v fraku in cilindru. Govorila sta zaupno in z zanimanjem o neki stvari. Nato sta se bližala cestnemu hodniku in se vsedla k eni izmed kavarniških mizic. Gospod je naročil krepčilno pijačo, ki sta jo izpila in se nato prijateljsko poslovila. Vprašal sem nato natakarja, kak slučaj je spravljal ta dva človeka v tako prijateljstvo.

Navadna stvar je to. Oni gospod v cilindru je poslanec tega okraja in pometač je njegov volilec.

Raznoterosti.

Viljem II — Antikrist. Kakor je znano, je sv. Janez Evangelist v svoji apokalipsiji prorokoval, da nastopi pred koncem sveta doba strašnih dogodkov in trpljenja, nato pa se pojavi sam Antikrist. Nedavno je spisal neki anonimni brošuro, ki je izšla v Pragi in kjer se opisujejo dogodki in osebnost svetovne vojne ter se spravlja v simbolično zvezo s prorokovanjem Janeza Evangelista. Pisec skuša dokazati, da Antikrist ni nihče drug kakor bivši nemški cesar Viljem II. Dokazi za to so sicer precej fantastični, toda originalni. V apokalipsiji je kot Antikrist opisan vladar, ki bo imel veliko moč in velik »gobeč«. Evangelist ga opisuje sledeče (XIII. poglavje, 5. verz): »Dana so mu usta, da govori velike stvari in kletve, a obenem mu je dana moč, da 42 mesecev dela.« Ako računamo od začetke vojne do miru v Brest-Litovsku, dobimo ravno 42 mesecev.

Pri tej priliki je izigral Viljem takorekoč svojo zadnjo karto. — Nadalje prorokuje Evangelist v istem poglavju, da se bo poleg prve živali, to je Antikrista, pojavil še en vladar, ki bo enak razporejen kakor prva žival, torej bo njegov zaveznik. Ta druga žival bo imela dva roga, kar tolmači pisek tako, da bo nosil dve vladarski kroni. Pod tem je mogoče razumeti samo Avstro-Ogrsko. Pod sedmimi kralji v apokalipsiji je razumeti vladarja Prusije, Sasse, Bavarske, Virtemberške, Avstro-Ogrske, Bolgarske in Turške. Pod 10 kralji v apokalipsiji je treba razumeti 10 držav, ki so se bojevale v veliki antant. O sedmih kraljih pravi Evangelist: Pet jih je padlo, eden je, a drugi še ni prišel, a ko bo prišel, ostal

bo le kratek čas.« To prorokovanje je treba razumeti tako, da je izmed sedmih vladarjev pet padlo s prestolov, to je kralji pruski, saški, bavarski, virtemberški in avstro-ogrski. Izmed ostalih dveh je turškega vladarja zadela par let po vojni ista usoda. Ostala je še Bolgarija z vladarjem. Izmed padlih vladarjev omenja apokalipsa posebno avstro-ogrškega: »Eden (Franc Jožef) je živel (t. j. v začetku svetovne vojne je še živel), a drugi (njegov naslednik Karol) bo prišel; a ko bo prišel (zasedel prestol), bo vladal kratek čas.« (Karol je res vladal samo 2 leti).

O Londonskem telefonu. Vsaka nova izdaja londonskega telefonskega imenika ima nad 50 strani več kot prejšnja. Raznih popravkov, pristavkov itd je vsakokrat nad 50 tisoč. Imen Smith in Brown ima adresat po več kot 5 tisoč. Ko je adresar dotiskan — dvakrat na leto — ga pet ali šest voz 14 dni razvažajo naročnikom, dnevno po 16 tisoč izvodov. Vsa naklada zadnje izdaje je tehtala 820 ton.

Kos v cerkvi. V anglikanski cerkvi v Lochs-u je bila ravno pridiga. Na cerkveno okno pa je naenkrat priletel kos, trkal na steklo ter pri neki odprtini tudi prišel v notranjščino cerkve. Več žensk je takoj zapustilo cerkev. Kos pa je frčal po cerkvi ter se vsedel pastorku na glavo, ko je govoril. Cerkvnik je pristopil ter ptiča preprožil, toda ta se je toliko časa sukal okoli prižnice, da je ugasnil obe sveči, ki sta tam goreli, tako da pastor ni mogel nadaljevati pridige. Potem pa je frčal po cerkvi ter s frfotanjem ugasnil svetiljko sredi cerkve, tako da je bila pobožnost takoj pri kraju, ker so vsled teme vsi poslušalci odšli iz cerkve.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov.

Odgovorni urednik: Miha Sernec.

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Zanjo odgovarja: France Štrukelj.

Tovarišem invalidom in vojnim vdovam priporočam kupovanje **svežega mesa** kakor tudi raznih **mesnih izdelkov, kranjskih klobas, salam, prekajenega mesa, slanine** itd. v moji vedno sveži zalogi. Blago je prvovrstno. Razpošiljam tudi po pošti. Za vojne žrtve stalne odjemalce ali pri enkratnem nakupu nad 5 kg znatni popust.

Tovarišem po deželi se priporočam tudi za nakup klavne živine. Dopisnica zadostuje.

JANKO ZEVIK, mesar, 60% invalid

Šiška - Živilski trg ali

Dunajska cesta 41 (v hiši g. Peterca).